

UVOD

Društvo sa ograničenom odgovornošću se ubraja u najstariji vid organizovanja pravnih subjekata, nekadašnjih preduzeća a danas trgovačkih društava.

Tajna najveće brojnosti ove forme društva u spektru privrednih društava, sa stanovišta ograničenja rizika članova društva, nalazi se upravo u kombinaciji nešto modifikovanih obilježja ortačkog društva i zatvorenog akcionarskog (dioničkog) društva.

Ova forma društva se posebno razvila u zemljama koje su imale striktnu regulativu akcionarskog društva (romanske i germanske zemlje) i u bjezanju od te regulative razvijalo se ovo društvo, dok je druga situacija sa zemljama koje su imale elastičniju regulativu akcionarskog društva (anglosaksonske zemlje).

Društvo s ograničenom odgovornošću (*engl. private limited liability company – Inc., njem. Gesellschaft mit beschränkter Haftung; GmbH*) je društvo koje ima svojstvo pravnog lica i u kojem svaki član (fizičko ili pravno lice) učestvuje svojim osnovnim ulogom u temeljnoj glavnici, s tim da prema trećim licima odgovara do visine osnovnog uloga a članovi ne odgovaraju za obaveze društva.

Ovakav tip društva svrstavamo u mješoviti jer se nalazi između društva lica (personalni tip) i društva kapitala (kapitalni tip). Ono sjedinjuje u sebi neka svojstva i jednog i drugog društvenog tipa.

Ovaj momenat postoji i kod društva s ograničenom odgovornošću. Stoga je ovo društvo i pogodno za manji broj članova i manji kapital (u odnosu na dioničko društvo) jer samo tamo gdje je manji broj članova, koji se redovno i međusobno znaju, važnost mogu imati lični momenti.

Navedeni tip trgovačkog društva uveden je najprije u zakonodavstvo Njemačke (Gesetz betreffend die Gesellschaft mit beschränkter Haftung od 20. travnja 1892. godine), a kasnije se proširio i na druge zemlje.

Ovaj Rad se sastoji iz četrnaest cjelina :

Prvi dio rada govori o privrednim društvima uopšte.

Drugi dio rada govori o pojmu društva sa ograničenom odgovornošću.

Treći dio rada govori o istorijskom nastanku i razvoju društva sa ograničenom odgovornošću.

Četvrti dio rada govori o pravnim karakteristikama društva sa ograničenom odgovornošću.

Peti dio rada govori o registrovanju subjekata u Republici Srpskoj.

Šesti dio rada govori o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću.

Sedmi dio rada govori o upravljanju i vođenju poslova društva.

Osmi dio rada govori o obavezama članova po pitanju:

- Unošenje uloga,
- Ispunjavanje drugih obaveza imovinske prirode,
- Dopunske uplate ,
- Lojalno postupanje prema društvu.

Deveti dio rada govori o pravima članova .

Deseti dio rada govori o mogućnostima promjene članstva.

Jedanaesti dio rada govori o prestanku društva.

Dvanaesti dio rada govori o jednočlanom društvu sa ograničenom odgovornošću.

Trinaesti dio rada govori o dobrovoljnoj likvidaciji, povezivanju i reorganizaciji privrednog društva.

Četnaesti dio rada govori o transparentnosti statusnih i finansijskih odnosa povezanih društava.

Društva ograničene odgovornosti u Republici Srpskoj regulisana su Zakonom o privrednim društvima Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske broj:127/08, od 25.11.2008).

I PRIVREDNA (TRGOVAČKA) DRUŠTVA

Prema romanskom sistemu privredno ili trgovačko društvo je skup više pravnih ili fizičkih (domaćih i stranih) lica koja uz obavljanje neke privredne djelatnosti pod personalnom ili realnom firmom, na osnovu udruženja određenih uloga izraženih u dionicama ili ulozima, ostvaruju dobit, koju će između sebe podijeliti prema kriterijumima utvrđenim ugovorom o osnivanju.¹

Za određivanje privrednih društava upotrebljava se pojam „*societe*„. Ona za razliku od građansko-pravnih društava, nisu društva ugovora, već društva institucije. Privredna društva stiču dobit. Građansko-pravno društvo naziva se „*asociation*“.

U germanskom zakonodavstvu i društva i udruženja se mogu osnivati radi sticanja dobiti. Može se osnovati i društvo koje nema lukrativni cilj. Razlike su u organizaciji i regulisanju međusobnih odnosa. Recimo da zakonodavstvo Republike Srpske ovo prema Zakonu o preduzećima definiše na sljedeći način:

- Oblici preduzeća su privredno društvo i javno preduzeće.
- Privredno društvo osniva se kao društvo lica ili društvo kapitala (kompanija, korporacija).
- Društvo lica osniva se kao ortacko društvo ili komanditno društvo.
- Društvo kapitala osniva se kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću.²

Prema Zakonu o privrednim društvima Republike Srpske, odnosno gotovo svih zemalja u okruženju, privredno društvo je pravno lice koje osnivaju pravna i/ili fizička lica radi obavljanja djelatnosti u cilju sticanja dobiti. Pravne forme privrednih društava u smislu ovog zakona su:

- ortacko društvo,
- komanditno društvo,
- društvo sa ograničenom odgovornošću i
- akcionarsko društvo (otvoreno i zatvoreno).

Pored pravnih formi privrednih društava, posebnim zakonom mogu se odrediti i druge pravne forme društava.³

Status privrednog društva (trgovačkog društva, preduzeća) tretira se na različite načine. U našoj pravnoj teoriji, koja je podršku nalazila u rješenjima zakonodavaca, privredno društvo se uvijek smatralo subjektom prava, a ne objektom prava.

¹ Mirović, D., Popović, V., *Trgovinsko pravo – statusni dio-privredna društva*, Bijeljina, april 2007 god., str. 71.

² Čl.2, stav 1-4, Zakon o preduzećima Republike Srpske, Sl. Glasnik RS br.24/98, 62/02, 66/02, 38/03, 97/04, 34/06

³ Čl.2., Zakon o privrednim društvima Republike Srpske, Službeni glasnik Republike Srpske br.127/08 od 25.11.2008,